

пнугий портрет екс-президента України. У цьому суб'єкт застосування кримінально-правової норми і побачив явну неповагу до суспільства. До того ж за ст. 20 Конституції України зображення президента не є Державним символом України. На прикладі вищеописаного кримінального провадження ми можемо конститувати наявність помилки у виді безпідставного застосування статті КК України.

Можна знайти й інші приклади неправильної кваліфікації діянь за ст. 296 ККУ шляхом аналізу рішень судів України з Єдиного державного реєстру судових рішень, а також даних з Єдиного реєстру досудових розслідувань. Таким чином, акцентується увага саме на питанні кваліфікації певних складів злочинів суб'єктом застосування кримінально-правової норми, а також пропонується шляхи вирішення викладеної проблеми.

Науковий керівник – д-р. юрид. наук, проф. Є. В. Фесенко

О. О. Шуміло, аспірант, кафедра кримінології та кримінально-виконавчого права, Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЖОРСТОКЕ ПОВОДЖЕННЯ З ТВАРИНАМИ

Сучасний напрям розвитку українського суспільства характеризується як час цілеспрямованої розбудови правової держави, втілення сміливих соціально-економічних реформ, демократизації всіх сфер суспільного життя, що немислимий без зміцнення правопорядку та охорони належного рівня моральності. Поводження з тваринами є важливою проблемою, яка зачіпає інтереси і почуття багатьох людей, а також відбивається на морально-етичному й соціальному житті суспільства. Жорстокість та глумління з живих істот сприяє формуванню у правопорушників почуття байдужості до будь-чийх страждань, породжує агресивність і насильство по відношенню до оточую-

чих, побічно руйнуючи свідомість очевидців подібних діянь. Аналіз низки нормативних актів зарубіжних країн яскраво свідчить про те, що протидія неналежному поводженню з тваринами є дуже важливою проблемою сучасного суспільства.

Суспільна небезпечність злочину, передбаченого ст. 299 Кримінального кодексу України (далі – КК України), визначається насамперед цінністю тих суспільних відносин, що є об'єктом цього злочину. Останній являє собою суспільні відносини, що забезпечують загальноприйняті принципи моральності у сфері поводження з тваринами, руйнування основ гуманного ставлення до тварин і чинного законодавства. Предметом такого злочину є свійські, і дикі тварини, які мають кістковий хребет, без урахування їх належності. Об'єктивну сторону злочину утворює одне з названих у диспозиції статті діянь: знущання з тварини або нацьковування однієї тварини на іншу. Жорстоке поводження може виражатися як у діях, так і в бездіяльності. Так, діями можуть бути побої, катування, злісне залякування, дражнення тварин, нацьковування однієї тварини на іншу (собачі та півнячі бої), експеримент над твариною, що викликає страждання; використання пристосувань, що ставить тварину у неприродне положення, викликає надмірний біль, пошкодження тіла або смерть; перевантаження тяглових тварин вантажами, що не відповідають їх силі; умисне використання у спортивно-видовищних цілях хворих, поранених, кульгавих тварин; деякі види дресирування тварин; добування звірів капканами, сітками, острогами, петлями, пташиним клеєм, за допомогою вибухових речовин тощо. Жорстоке поводження у формі бездіяльності може виражатися у позбавленні тварини харчування або ветеринарної допомоги, при цьому відповідальність за бездіяльність настає лише якщо особа зобов'язана піклуватися про цю тварину. До того ж для такої форми діяння, як знущання з тварини, законодавцем у якості обов'язкової ознаки передбачено застосування жорстоких методів як спосіб вчинення злочину. Ця ознака, будучи обов'язковою, водночас є альтернативною поряд із хуліганським мотивом, унаслідок чого для наявності складу жорстокого поводження з тваринами в розгля-

дуваній формі достатньо однієї з цих ознак. Що стосується другої форми, то тут для кваліфікації за ст. 299 КК України необхідна наявність такої ознаки суб'єктивної сторони, як мотив – хуліганський або корисливий. Законодавча конструкція досліджуваної норми свідчить про те, що цей злочин вчиняється загальним суб'єктом кримінальної відповідальності і тільки з прямим умислом.

Як впливає з вивчення численних зарубіжних психіатричних і кримінологічних праць, знуцання зі слабших створінь найчастіше є каталізатором подальшої агресії та сигналізує про наявність серйозних психічних проблем. Таким чином, можна припустити, що вітчизняному законодавцеві слід висловити суворішу позицію до жорстокого поводження з тваринами шляхом адаптації санкцій відповідної кримінально-правової норми до модельного європейського законодавства.

Науковий керівник – канд. юрид. наук Н. В. Нетеса

*Д. О. Антонюк, ІПКООУ України,
III курс, Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого*

ЖОРСТОКЕ ПОВОДЖЕННЯ З ТВАРИНАМИ: ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ

Жорстоке поводження з тваринами – проблема всього сучасного суспільства. Гуманне ставлення до тварин є одним із ключових показників цивілізованості суспільства. Україна також приділяє увагу розбудові цивілізованих відносин у сфері духовних цінностей, історично притаманних українській ментальності та культурі.

Розділ XII («Злочини проти громадського порядку та моральності») Особливої частини КК України містить ст. 299, якою передбачено відповідальність за жорстоке поводження з тваринами, а саме за знуцання над тваринами, що належать до